

Buletinul, Administrație, și Tipografa
Brașov, piață mare Nr. 30.
Scriitorii nefrancize nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retină.
INSCRIPȚIE în primul și la
măslorile lăziori de anunțuri:
In Viena: M. Dukas, Heinrich
Makai, Rudolf Hesse, A. Oppelik
Nachfolger; Anton Oppelik, J.
Danner, în Budapesta: A. V.
Goldsberg, Eckstein Bernas; în
București: Agence Haas, Suc-
ursală de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiunilor: o serie
normală pe coloană 6 cr., și
dez. timbră pentru o publica-
ție. Publicații mai dese după
timp și învoială.
Recenzie pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

„Gazeta” ieșe în 11-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe săptămuni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe săptămuni
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 franci.
Se prenumără la totă ocazie
posta din intru și din afară
și la dd. colectori.
ADMINISTRATOR Brașov
administrație, piață care.
Tergui închis Nr. 30: etajul
I: pe un an 10 fl., pe săptămuni
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 8 luni 6 fl., pe săptămuni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamentele
că și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMER DE DUMINECA 37)

Nr. 203.—Anul LIX.

Brașov, Sâmbătă 14 (26) Septembrie

1896.

Din cauza sfintei sârbători diariul nu va
părea până luni sărbătoarea.

Drum bun, Majestate!

Pe când numărul acesta al dia-
riului nostru va ajunge în mâinile ce-
itorilor, Majestatea Sa cesară și re-
gescă apostolică Francisc Iosif I va
fi pornit la drum spre a merge în
părțile răsăritene ale împărătiei sale,
la trecătoarea Dunărei numită Por-
tele-de-fier dela pările munților Car-
pați, aproape de vechia Ulpiă Tra-
iană.

In prezența Majestății Sale mo-
narchului nostru și a monarchilor
țărilor vecine limitrofe, Regele Ca-
rol I al României și Regele Alexan-
dru I al Serbiei, se va înăugura aici
măreța lucrare a regulării Dunărei
la acea trecătoare a Portelor-de-fier,
— regulare făcută în puterea dis-
pozițiunilor tratatului dela Berlin din
1878.

Imprejurarea, că la acăstă ser-
bare iau parte și suveranii României
și Serbiei este o dovadă mai mult
despre marea importanță economică
și comercială, ce-o are regularea
dela Portile-de-fier în deosebi și pen-
tru aceste două state riverane. Acăstă
mai arată însă, că amintitele state
au puternice motive de-a trăi în ami-
eția cu împărăția noastră, fiind le-
gate de ea prin interes comune.

Fără îndoială, că la serbarea de
Dumineca se va tălmăci și dorința,
ca legăturile și raporturile acestor
state mici cu monarchia noastră să
fie și în viitor cât mai bune și ami-
cabile.

Cea mai puternică dovadă, că
acăstă dorință este nutrită împrumu-
tat, e faptul, că îndată după în-
cheierea serbărilor de înăugurare
dela Portile-de-fier, Majestatea Sa
Împărat, Regele și Marele nostru
Prințipe va continua drumul său spre
răsărit, făcând o vizită Majestății Sale

Regelui Carol al României la Bucu-
rescă și Sinaia.

Nu s'a dat și nu s'a putut da
până acum o probă mai învederată
despre aceea, cât de mult s'au schim-
ătat în cei vre-o 14 ani din urmă
raporturile dintre monarchia austro-
ungară și România, ca prin acăstă
înaltă vizită. Mai mult însă, prin
acăstă primă vizită, ce-o face suve-
ranul unei mari puteri micului re-
gat român, se exprimă și însemnă-
tatea ei, ca națiunea română din
Transilvania și Ungaria.

Este o mare onoare, ce se face
statului român dunărean prin re-
cunoșcerea însemnată și a destoi-
niciei sale. Onoarea, ce-a dobândit o
viteză ostenilor români și înțele-
ciunea conducătorilor acestui stat, se
resfrângă însă asupra întregului ele-
ment român din răsăritul Europei,
din care jumătate aparține politi-
cesc statelor vecine cu regatul in-
dependent.

Cel mai mare număr din popo-
rația română înafară de regatul
independent trăiesc sub sceptrul
puternicului suveran, care și îndreptă
acum pașii spre capitala română.

Sărtea a voit, că România din
monarchia habsburgică acumă în
aceste momente solemene pentru nea-
mul românesc să fie adânc măhnită
din cauza stării politice, ce li-să
creat tocmai în era ceea mai glo-
riosa de gigantică desvoltare a sta-
tului român. Monarchia dualistă, fa-
vorisând prin sistemul său de gu-
vernament, mai ales în partea ung-
ară a ei, nisunțele de asuprire
națională ale unor popore în contul
celorlalte, s'a creat pentru multe
din acestea o poziție căt se poate
mai grea și mai amenințătoare nu
numai din punct de vedere politic,
ci în totă privințele.

Nu este însă în întregul im-
periul de popore, cum să numita
monarchia noastră, nicăi un popor,

nică o națiune, care dela 1867 în-
cince să fi fost atât de mult secur-
tată în drepturile ei, impiedecată
în desvoltarea ei și prigonită pe
tote terenele în limba și naționali-
tatea ei, ca națiunea română din
Transilvania și Ungaria.

Și îndată atâtă este acăstă un
trist adevăr, încât chiar și acum, în
ajunul visitei, ce-o face Majestatea
Sa domnitorul nostru Românilor li-
beri și independenți, se continuă aici
în Ardeal prigonirile politice, ce
sunt îndreptate contra Românilor din
cauza simțului lor național. Cu alte
cuvinte, se persecută elementul ro-
mânesc în nisice momente, când cap-
pul statului săvîrșește un act de re-
cunoștere și de deferență față cu ace-
lași element din România indepen-
dentă.

E greu de espluat, cum se
pote așa ceva, când cele mai mari
interese ale monarhiei Habsburgice
reclamă strînsa amicită cu poporul
vecin de frați ai noștri, despre care
bine scie și Suveranul nostru și cár-
muirea sa, că este pătruns de sim-
patia tață cu desvoltarea noastră a
Românilor de dincăce, precum și
de conștiința propriei scăderi, ce
trebuie să o sufere el însuși prin
amenințarea elementului român din-
tre Tisa și Carpați!

Odinioră, când pe tronul, cel
ocupă adă Carol de Hohenzollern,
ședea primul domnitor român al
Munteniei și Moldovei unite, Prin-
cipele Cuza, România din Transil-
vania, precum și cei din Bănat și
Tera ungurăscă, se bucurau de-o
sărăie politică cu totul deosebită de
cea de adă, și se împărtășiau mai
mult său mai puțin de-o ocrotire
însemnată din partea guvernului.
În Ardeal cu deosebire era stabilită
prin lege sanctionată de Majestatea
Sa deplina egală îndreptățire națio-
nală a poporului român.

De-o dată destinul a voit să se

întârce rota sorții, și — în propor-
ția cu uriașul progres, ce l'a făcut
Principalele române dela suirea pe
tron a lui Carol I, până ce au de-
venit astăzi Regatul independent, ce
este peșt de alianță puterilor cen-
trale europene, — s'a înrăutățit sta-
rea politică a Românilor de dincăce
de Carpați, așa că astăzi, când regatul
român serbează cu mândrie eveni-
mentul cel mai elocuent al recunosc-
cerei sale ca membru însemnat în
concertul statelor europene, noi Ro-
mâni din monarchia austro-ungară
putem constata culmea asuprirei și
umilirii politice, la care am fost
reduși.

Nu este momentul de-a cerceata
cauzele acestei stranie apariții. Dér
ne gândim în noi, că de că bunul și ge-
nerosul Monarch, care odinioră ne-
luase sub puternica sa ocrotire ca ele-
ment național, în cursul timpului a
fost astfel informat de sfetnicii săi,
că Români de sub sceptrul său ar
nutri în sinul lor tendințe și aspira-
țiuni periculoase monarhiei și inte-
grității sale: atunci convingându-se
astăzi în persoană despre lealele
și păcînicoale intenții și despre
rîvna spre cultură și progres a fra-
tilor noștri din regatul independent,
se va putea convinge tot-o dată și des-
pre netemeinicia și răutatea, de care
au fost însoțite acele sinistre infor-
mații, cari de 28 de ani cauță să
invenineze raporturile odinioră atât
de cordiale între poporul român și
casa împărătescă.

Speranța acăstă e nu numai
justă, dăr ea rezultă în mod firesc
chiar din situația, în care se afă
adă monarchia noastră față cu re-
gatul român.

Și în semnul acesta însoțim
pașii preainălțului nostru Monarch
în vecina România cu urările cele
mai sincere de credinciosi supuși, di-
cându-i:

Drum bun Majestate!

FOILETONUL „GAZ TRANS.”

Folosul băncilor.

E Vineri dimineața, în Vinerea
Florilor. Afară plouă, dăr plouă de
luni de cătră djuă, și acum e Vi-
neri și plolia nu mai incetează; par-
cări și perirea lumiei.

Badea Grigore stă îngândurat
în sură, rădimat de car. Cine l-ar fi
vădit, ar fi gândit, că se uită la
oblonul grajdului, în care doi boi
bătrâni și slabî rod nisice ogrinji.
Dăr nu se uita acolo; nu se uita ni-
cări, sta cu ochii pironiți și se gân-
dia la vremile cele rele, ce l'au
ajuns.

Hm! hm! se gândia el, ce vremi
rele! Acu-i anul pe asta vreme po-
dul grajdului era plin de fén, po-
dul suriei plin de otavă, afară mai
aveam doi pupi de turgeu, în po-
dul casei era o slăvină mare nein-

cepută, apoi cărnuri afumate, și hăm-
barele pline de bucate. Si eram să-
nătoșă toți, și era mila Domnului
cu noi.

Adă? Par că și Dumnezeu și-a
uitat de amăritul de mine? Véra tre-
cută fă rea, tómna ni-a adus puțin,
iérna s'a pus dela Sî-Medru, acu-i
Vinerea Florilor, poimâne-s Blago-
veșteniile, vremea aratului a sosit,
dăr pote-se? Afară plouă, pămîntu-i
plin de apă, până să se sbicească tre-
bue măcar déușe săptămâni, dăr nu-i
nutreț la boi, nu-s bucate 'n casă,
nu-i grăsime 'n pod și nu-i sănătate
în óse. Ce m'oiu sci face? Batér pe
Pavel de nu l'ar fi dus în focuita ai
de cătuniă, ar fi muncit, că i tare și
îndemnos la lucru, ar fi făcut el și
pentru mine, dăr aşa?... Eu boleac,
borésa boleacă, Susânică — mică
cum e — trebue să grijescă de noi,
să ne facă căte-o lécă de mânăcare,
dăr ce să ne facă? Că din o lécă de
fasole și din căte-va mierțe de ba-
raboi înainte nimic n'aveam. Nicăi

tu curechiu, nicăi tu lapte, nicăi brânză,
nicăi porc afumat, ba nicăi bucate, nu-
mai ca de sămîntă. Să ne fiă buca-
tele pe două săptămâni, mai mult
nu cred. Atunci ce m'oiu face? Dér
la vite ce să dău? Vai, vai.... Încă
până ține postul mânăcam nu mân-
ăcam, dăr va veni dulcele, sunt aci
sfintele Pască, cu ce amarul ni om-
sei îndulci? Că boleci, cum suntem
dăr căte-o lécă de mânărușă bună
de dulce tot am mânca, dăr de unde?

Așa se gândia badea Grigore
stând rădimat de car. De-o dată-i veni
un gând și se însemnă o lécă. Apoi
își luă furca cea de fier în mână și,
purtându-o drept bătă, ești încreștinel
din sură și liocăi prin cea tină, în-
cet înțe până la popa.

— „Bună djuă, domnule pă-
rinte!”

— „Să trăiescă, bade Grigore,
treci de ședi!”

— „Şădă binele și sănătatea,
domnule părinte, dăr n'am venit să

șed, am venit să m'eljuesc, ce amarul
m'oiu face, că a ajuns năcasul de-
asupra mea, și nul pot urmă, ori căt
imă stăram capul?”

— „D'apoi cum, bade Grigore,
tot bolesci?”

— „Bolesc, d-le părinte, bolesc
și eu și borésa; Pavel e în cătane și
noi aci ne prăpădim de bătă și de
năcasuri. Nutrețul vitelor s'a gătit
amul le hămisesc cu fomea, numai
nisice ogrinji răi, ce au rămas dela
vitele vecinilor, le dau, dăr și aceia-s
pe gătate. Apoi nici noi căsenii n'a-
vem mai nimic de răndul gurii. Bu-
cate am avut puține, cu focuita asta
de bătă am mai și vîndut din ele;
porcul de Crăciun l'au dus pentru
dare jucuțăul, că dăcam bolit n'am
putut face bană la termin; mai pe
scurt dis, suntem mai îngloataj în
năcas, decât carul în mol. Învăță-mă
ce amarul meu m'oiu sci face?”

— „D'apoi cu d-ta-i rău, bade
Grigore, fără Dumnezeu e bun și

Călătoria Tarului și a Tarinei. În fine părechea imperială rusescă se află pe pămînt englez. Majestățile Lor sosiră alătărî săra la 8 ore în Balmoral, unde fură întempiate la portalul castelului de către Regina Victoria a Angliei. Era chiar dimineață, în care Regina își serbă domnia ceea cea mai lungă, de care face amintire istoria Angliei. Cu acăstă ocazie ea primă felicitări din tôtele părțile. Majestățile Lor rusești fură printre cele dintâi persoane, cari îi prezintă Reginei felicitările lor. Din cauza plouei Majestățile lor au fost împiedicate de-a părasi castelul. Din Paris se depeșeză, că Tarul a aprobat programul șederii sale la Paris și serbările, ce se vor da în ouărea sa. Majestățile Lor rusești vor sta în Franția dela 5 până la 9 Octombrie. O singură adăgare s'a făcut în program, aceea, că Tarul va asista la punerea primei pietre a marelui pod al expoziției dela 1900, care se va schema podul Alexandru al III-lea. Revista trupelor se va face în lagărul Chalons, în ultima zi a petrecerii Majestăților Lor în Franția.

*

Revoluția în Macedonia. Se anunță din Constantinopol „Corespondenței Politice”, că situația în Macedonia centrală și meridională s'a înrăutățit. În ultimele zile 4 bande venind din Tessalia, au trecut granița și mai în fiacării qăi s'au dat lupte, în cea mai mare parte defavorabile insurgenților. Valiul din Salonic a cerut ajutor, și se asigură, că opt batalioane, venind din Creta, vor sosi în curând la Salonic. Mai departe se anunță, că autoritățile din Elassua au proscedat la numărătoarele arestări; după raporturile turcescăi s'a confiscat o cantitate mare de arme și de munitiuni în biserică armenească din Kaskioes. Turci au arestat mai mulți notabili la Elassua, Sanarini și Kazani, ca compliciti ai mișcării macedonene. Sciri sigure anunță distrugerea unei bande de insurgenți la Valeta, în vilaietul Monastir. Seful și câțiva insurgenți au fost omorâți. Restul bandei a fost dus la Monastir și la Koritza.

*

Din Serbia nu sosesc sciri prea linistitori. În internul țării se însează neconitenit tarburări, qăi de qăi audii de furturi și omoruri comise de bande tălhărescăi. Alătărări năpte o bandă de jăfitorii a assaltat casa comunala din Grabovce, și a dus cu sine o sumă însemnată de banii, precum și multe acte de valoare. Studenti din Montenegro cutrera întrăgă țăra, provocând scandale și atențate contra ordinei și disciplinei.

La tôte acestea se mai adaugă și faptul, că Serbia în continuu se află în lipsă de bani. Astfel ministru de finanțe sârbesc érashi a fost silit să împrumute dilele trecute 200.000 franci dela direcționea loteriilor de stat, pentru ce este apărat atacat din partea opoziției.

La visita monarchului austriac în România.

București, 24 Septembrie 1896.

Eri sără, la orele 6, au sosit în capitală M. S. regele Carol și A. S. R. principale Ferdinand. Suveranul a fost întâmpinat la gară de persoanele oficiale. M. S. Regele împreună cu principalele moștenitori, au mers apoi să viziteze lucrările de înfrumusețare ce se fac în capitală și la palatul Cotroceni pentru primirea monarchului austriac.

*

„Monitorul Oficial“ de aqă publică un decret regal, prin care se deschide un nou credit de 145.000 lei, spre a plăti cheltuiile necesare la decorarea capitalei București și la alte lucrări de recepție, ce se pregătesc la intrarea în capitală a M. S. împăratului Francisc Iosif.

*

Suita M. S. Regelui Carol, cu ocazia sosirii împăratului austriac, se va compune din: generalii Pastia, Candiano-Popescu, Băicoianu, Borănescu și Brătianu; apoi colonelii Boteanu, Crâiniceanu, Hărjău, Năsturel, Mares, Stroescu și Bellu; din 9 locotenenti-coloneli, 8 majori și 9 căpitanii.

*

„Epoca“ anunță, că baronul Gorup, șeful poliției secrete din Viena, însotit de agenții seceri Dobey și Choei, au sosit în București.

*

D-l general Berendei, comandantul corpului I de armată, care împreună cu d-l colonel N. Tătărescu va întâmpina pe M. S. împăratul Francisc Iosif la Turnu-Severin, și i va prezenta raportul trupelor, va fi numit adjutanț al împăratului pe parcursul drumului de fer dela Severin și pâna la Craiova.

*

Cursurile tuturor școlelor secundare și primare din capitală vor fi suspendate în zilele de 16 și 17 Septembrie v. când M. S. împăratul Francisc Iosif va fi ospăt la școala române.

*

Comandanțul corpului II de armată a luat dispozițiile următoră: Pentru primirea M. S. împăratului Austro-Ungariei, d-nii oficeri din rezervă sunt invitați, ca în ziua de 16 Septembrie 1896, să se găsească în ținută de ceremonie în curtea palatului regal din București. În ziua de 17 Septembrie 1896, toti acești domni oficeri sunt rugați a se afla în ținută de ceremonie, la orele 8 dimineață, pe platoul dela Cotroceni.

D-nii oficeri-generali și colonelii vor fi călări, cei din urmă cu pantalonii în cîsme. Oficerii călări vor lua parte în stat-majorul ce va însobi pe Majestățile Lor în timpul revistei și a defilării. D-nii oficeri sus numiți, cari iau parte la acăstă primire și revistă, vor încunoști comandanțul corpului II de armată cu 48 ore înainte.

Dela curtea regală română.

Dumineca trecută, 8 Septembrie v. fiind Hramul bisericii Domnești din Bușteni, MM. LL. Regele și Regina, însotiti de A. S. R. Ducele de Saxa-Coburg și Gotha, precum și de AA. LL. R.R. Principale și Principesa României, și urmări de suite, au mers în trăsuri dela Sinaia la Bușteni, pentru a asista la serviciul religios oficiat de archimandritul Dionisie, stărițul mănăstirei Predeal, și preotul bisericii Domnești.

Pe drumul ce duce dela intrarea în comună, și până la biserică, numeroase arcuri de triumf erau ridicate, și casele erau frumos împodobite cu drapele și verdeță.

La intrarea în biserică, Majestățile Lor au fost întâmpinate de archimandritul Dionisie, care a prezentat Fântă cruce și evanghelie. Corul, compus din copii școlei, a cântat în timpul liturghiei.

La acăstă ceremonie religioasă au asistat: d-l D. Sturdza, președintele consiliului de miniștri; d-na și d-l E. Stătescu, ministru de justiție; d-l Ion Kalinderu; stărițul mănăstirei Sinaia; oficerii batalionului 3 vânători, precum și alte persoane de distincție, enoriași și poporeni bisericei. La sfîrșitul serviciului divin, archimandritul Dionisie a rostit o frumoasă cuvântare.

In urmă Majestățile Lor, luând anafora, au ieșit din biserică în curtea ei, care era frumos împodobită. Aci numărătoare, în haine de sârbătoare, erau aşedâți la mese intinse, prin îngrijirea administrației domeniilor Coronei, și cari primăru pe Majestățile Lor cu strigăt de ură și căora MM. LL. le au adresat cuvinte binevoitoare.

De aci Majestățile Lor s-au dus la locuința preotului, unde Li-să a prezentat de cără d-l I. Kalenderu, administratorul domeniilor Coronei, filantrópă d-na dr. Turnesu, cu care Majestățile Lor au binevoit la întreținere.

In urmă Majestățile Lor, luându-și remas bun, s-au întrebat cără școală, care era frumos împodobită cu verdeță, steguri și lăicere. În laturile drumului fiind aşternute multe frumoase țesături naționale, Majestățile Lor s-au oprit spre a le vedea cu atenție, cumpărând mai multe buoăți.

Majestățile Lor, ajungând la școală, au fost întâmpinăți de profesorul și profesora școlei, cari au condus pe Majestățile Lor în sală mare unde, la intrare, au fost primiți de corul școlei cu imnul național; aci M. S. Regina a binevoită a executa pe orgă o cantată religioasă, care a produs în pu-

blicul present o profundă impresie de admiratie și venerație pentru prea iubita lor Regina.

Apoi Majestățile Lor au trecut în canelaria școlei, unde au binevoită a semna numele Lor în registrul ce Li-Să a prezentat, ca amintire despre acăsă serbare.

In acel timp afară, în curte, prindându-se o horă mare, Majestățile Lor au binevoită a privi cu drag la dăntitorii, dând deslușiri asupra portului și danțurilor naționale Alteței Sale Regale Ducelui de Saxa-Coburg și Gotha, care era incantat de prilegiul, care Li-să a prezentat de a vedea jucându-se danțurile noastre naționale.

Majestățile Lor, multămind învețătorul și învețătorii pentru zelul ce au desfășurat și pentru buna întreținere și conducere a școlei, au părăsit-o în următoarele evenimente ale multimei, suindu-se în trăsuri pentru a se reîntorce la Sinaia, unde au ajuns la orele 11 $\frac{1}{2}$ a. m.

La mormântul artistului Millo.

Martie trecută a răposat în București veteranul artist român Mateiu Millo. El s'a născut la 1804 în comuna Spătarul din județul Suciuva, și a fost fiul spătarului Vasile Millo și al Zamfiritei născute Prăjesca.

Alături la orele 2 $\frac{1}{2}$ s'a făcut înmormântarea rămășițelor pămîntesc ale regretatului Mateiu Millo. Cortegiul era urmat de d-ni Mateiu Millo, fost primar la Fălticeni, și Eugen Millo, veri ai defunctului, precum și de un mare număr de artiști, prieteni și admiratori ai regretatului artist. Rămășițele pămîntesc ale defuncților au fost îngropate în cimitirul Bellu.

D-l St. Velescu, profesor de dramatică la conservatorul din București, a rostit următorul discurs la înmormântarea regretatului Millo, decanul artiștilor noștri dramatiči:

Domnilor!

Progresul în științe, literă și artă, și mai bine, civilizație națională este produsul muncii intelectuale a generațiunilor ce s'a succedat; civilizație este capitalul aglomerat de activitate, de talente, de energiile tuturor. Millo a fost o inteligență alătă, unul dintre talentele rare ce au ilustrat scena noastră. El a adus parte sa de muncă în mișcarea artelor în ter, căci el face trăsura de unire între cele dințăi incercări ale scenei românești și școlă modernă.

Millo este propagatorul scrierilor teatrale ale iubitului și regretatului poet Aleșandri. Millo, dăr, este o figură importantă în istoria teatrului național.

Cine scie, vai! dacă viitorimea, acum după ce cortina a căzut, nu va aduce aceeași resplătită ingrată talentului lui Millo, cine scie dacă nepăsarea curentului egoist și oportunismului nu va lăsa uitări memoria sa ca și pe aceea a lui Costache Mihăileanu, Costache Caragiale, Amalia Cronibace, Maria Constantinescu, Ralija Mihăileanu, Ion Gestian, Theodor Theodori, Costache Dimitriade, Mihail Pasca, Grigore Manolescu și alții.

Numele tuturor luptătorilor, a sposo-

pe omul de omenie îl scote din năcas. Uite, bade Grigore, dumitale nu-ți rămân de ocamdată numai dăouă căi, pe cari să ești din năcas: ori să vîndi ceva, ori să iai banii împrumut, că fără banii dumniata din năcas nu poți ești!“

— „Așa m'am gândit și eu, d-le părinte; dăr ce să vînd? Vaca-i slabă, puțin așă căpăta pe ea, nicăi atâtă cu cât să-mi cumpăr fén la boi, că și vitele cele bune sunt ieftine, d'apoi ale mele, că-i numai pielea pe os? Așă vinde o moină, dăr de o vînd nu o mai am, și ce-a dice Pavel, când a venit din cătane și a afla, că din puțina moșia, ce-o aveam, am vîndut un loc!“

— „Atunci, bade Grigore, nu-ți rămâne alta, decât să iai banii împrumut. Uite, s'a făcut o bancă la omenia ca să se ajute. Dumniata încă-i căpăta, și-o face eu scrisere. Eri după o sută trebuie să plătescă

pe an 10 fl. camătă. De socotă, eu îți fac scrisorile, mâne am și eu de mers la oraș și te iau cu mine 'n căruță și mâne séră esci cu banii“.

— „Dumnețeu te țină, domnule părinte, și-ți dăe Dumnețeu sănătate m'oiu duce să mă înțeleg și cu borășă, și-oiu veni și ti-oiu spune cum ne am hotărît!“

Badea Grigorie ești dela preotul mai puțin îngândurat, decât cum intrase. Voiu lăua o sută împrumut dicea el, din ea mi-oiu acoperi năcasurile, mi-oiu cumpăra nutreț la vite și bucate și de dulce 'n casă. Apoi voiu țină bine boii și colo la Sân-Petru i-oiu vinde și din ei voiu rupe sută, ce voiu băga-o la bancă, er din ce mi-a rămână, voiu mai cumpăra o vacă, lângă care o am să nu rămân cu jugul de tot jos.

Așa se gândia el, mergând dela popa ață acasă pe mijlocul drumului și nici nu băga de sămă, că pe lângă el trecu repede ca o porumbiță 'n

— „Dumnețeu să-i dăe bine și sănătate, dragile mele, că și bolile și năcăjă, cum sunt, nu mi-se mai făcea la mălaiul gol, dără o lecție de prescură sănătă nu dică, că n'oimă imbuca“.

Si-și rupse badea Grigore un de prescură, și imbuca la comodată din el, dăr numai odătă, că venindu-i în minte vitele cele hămisite de fome, nu-i mai mergea nicăi presecură cea sănătă pe grumădi.

— „Dăr de ce numânci, tătucă?“ întrebă Susănică.

— „Ce te-a apucat ér, de nu mai îmbuci?“ întrebă și lelea Todora, din pat, borăsa badii Grigore.

— „Nu merge, dragile mele, nu merge pe grumădi nicăi să fă pasea dela Pasca, că fome-mă e, și bună și sănătă prescură, căt și cu ochii să-o mănânci, dăr când mă gândesc la amările ale de vite, ce stau legate în grăjd la iesle, numai cu ogrinji dinainte, mi-se rupe inima

lilor culturii nu se înscriu totdeauna pe paginile nemuririi; antichitatea nu ne-a transmis nici un nume dintre ale celor trei sute de eroi, care cădura pentru patrie la Thermopile, dărătoșii memoria gloriosă a acelei falange a străbătut vîcurile și a smuls admirarea omenirei întregi.

Millo este și el unul dintre soldații falangei apostolatului cultural prin artă. Dăr legile nestrămutate ale firei au dis omului de talent: își dău arme, luptă; te-am înzestrat cu un dar, luptă, contribue la cultura omenirei, trăiește din entuziasm și vise, luptă pe cîmpul nesfîrșit al lumii, mergi, alergă către nemurire.

Nemurirea! Căteva flori, o amintire ce se sterge di cu di și apoi uitarea... Uitarea! — Etă răspînătă artistului. A căzut cortina, totul să sfîrșit. Dăr Millo, memoria sa va mai trăi printre camaradji și. Depunând acăstă cunună pe mormântul tău, își dicem: luptător din falangele apostolatului culturii naționale, memoria ta va fi neștersă dintră noi!

Neajunssele invățătorilor.

De pe Valea Almașului 1 Sept. 1896.

On. Redacțiune! Un bărbat iubitor de școală, din tractul Făgetului, într'unul din numerii trecuți de Duminecă ai prețuiței „Gazete“ a arătat calea, pe care purcește să am putea ajunge în scurtă vreme să avea un număr de ajuns de invățători calificați, pe cari avându-i multe școale române sără destepță din amortelă, ar începe la munca cu zelul alb-negru și ar croi națiunei un viitor mai fericit.

Însă, după a mea părere, a-ne căstiga invățători mulți, ca să ne fiă școalele sauțite de pericolul, ce le amenință, nu este destul, căci înzadar va avea un car rōte bune, nouă, dărătoșă sunt impiedecate prin bătrânețe, că tot nu se vor invățări, ci numai vor fi trase, întocmai ca sania după vite. Ba pe pămîntul fără zăpadă numai tare cu greu vor putea fi trase.

Așa dără, dără voim ca noua școală românească, invățătorimea noastră să nu se tot impiedice în mersul ei, trebuie să scote bețele din rōte, să-lua din cale tot ce ar putea impiedeca în ajungerea scopului. Și piedecetele acestea sunt forte multe la număr, ba ce-i mai mult, pe unele ni-le cauză chiar legile statului, căci legislatori noștri nu și bat capul îndestul cu aceea, căcătare lege, după ce va intra în vîgor, poate-se-va executa, ori ba?

Așa este legea din 1891 art. 43, referitor la pensiunea invățătorescă. Acest articol de lege prescrie, că fiă-care părinte cu copil de școală e dator să plăti anual la fondul de pensiune al invățătorilor, o taxă de 15 or. Și căte ocări și înjurături nu sunt bietul invățător din partea poporului pentru ei? Pe căti nu-i aude strigând: Pentru ce să plătim noi pensiune invățătorului? Plătăscă-și-o el, etc. măcar că invățătorul nu părătă vina pentru acăstă sarcină a poporului.

A doua piedecă e dotaținea slabă. Căci ce sunt 83 cr. plată pe zi din 300 fl. la an pentru un om intelligent? Din ei

trebuie să se susțină pe el, familia de multe ori constatăre din 6-8 membri, să-și crește copiii la școală, să-și plătescă darea anuală, medicul în cas de bolă, taxa la fondul de pensiune etc... etc... Apoi dără luăm în considerare și imprejurarea, că acest salar îl capătă de multe ori forțe neregulat, ne vom convinge, că acăstă piedecă e una dintre cele mai mari în calea progresului, facând pe oră care tinere mai talentat să se ferescă pe căt se poate de a-și alege acăstă carieră de suferință. Iși alege o carieră, pe care poate pași cu mai puține conoșințe poate și cu toate acestea având un salar mai bun, regulat și fără de a audă pentru munca sa atâtăa înjurături.

E drept, că § 7 al Art. de lege XXVII. din 1893 dispune, că invățătorului e dator susținătorul școliei a-i solvi salariul regulat, lunar său în rate trei-lunare anticipative; cu toate acestea îu forțe multe cauză nu i se solvesc nici când ar fi să primescă a 2-a și a 3-a rată. Și astă se intemplă din cauza sărăciei poporului. De cumva alergă după ajutor la oficile civile atunci erăș și aprinde însuși pae pe cap și nu are pace cu poporul.

Ea șic, că păna când nu se va regula din partea celor competenți modul de a scăde și solvi salariu școlătoresc, păna când nu vor fi renunțăți mai bine invățătorii pentru munca lor, păna atunci tinerii noștri nu se vor prea însufleți cariera dăscălescă nu, căci văd, că pănea invățătorului e de tot săcă și amără.

Al treilea neajuns mare e, că nu avem pragmatica de serviciu. Și ne find acăstă, multe senațe școlare parochiale își greșesc pașul când judecă în cauzele disciplinare ale invățătorilor. Eu sunt amicul acelei păreri, că să se ia din mâna senatelor școlare parochiale dreptul de-a judeca asupra invățătorilor în cauza disciplinarei, pentru că în cele mai multe locuri singurul om intelligent în senat e preotul. Ceilalți aproape, toți sunt omeni, cari cugetă, că „de nu ne va placea invățătorul, (pentru că ne silesce să-i plătim salariu etc.) il vom destitui, căci la noi e puterea“. De cumva invățătorul o duce rău cu preotul, cine soie pentru ce, ori poate chiar numai pentru vrăcaș personală, atunci îndată e în pericol de-a pută fi destituit. Acăstă taie adeneo în autoritatea invățătorului și înțețări, care ur imbrățișă din inimă acăstă carieră se înstrăină de ea, vădând suferințele altora; -- un neajuns acesta, pe care autoritațile noastre bisericicești sără pută dezlătură.

Deci îngrijigăscă-să mai marii noștri bisericicești ca să ni-se mai imbunătățească starea, să ridice văda diplomei invățătorescă la locul ce îse enunță, să delătuie pie-decile, ce ne stau în calea progresului; cu alte cuvinte: să părăsim calea cea veche și să ne întogmim și noi ale noastre pe o cale nouă mai corespunzătoare scopului și atunci tinerii noștri nu se va fier de acăstă carieră.

Un invățător.

Producția poporala.

Târă-Oltului, Septembrie 1896.

St. D-le Redactor! Despre producția teatrală împreună cu declamără și urmată de dans a tinerimii studișe din comuna Colun, com. Făgărașului, înăunătă în 30 August n. c. Vă rog să-mi îngăduiți niște spațiu în colonele iubitei noastre „Gazete“ pentru o scurtă dare de sămă.

Producția să a început la 8 ore și cu dialogul: „Negustorul și nărodul“, de Anton Pan, predat de Nic. Suma, pedagog anul III (negustor) și Nic. Ticaciu stud. de clasa VI gimn. (nărod), care a fost cu succes predat; cu deosebire d-l Ticaciu și a interpretat bine rolul de nărod.

După acest dialog a urmat: „Epistola mea“, scene din viața militară, predată de d-l Ioan Vîntilă, pedagog an. III, care încă a produs mult hăz în publicul ascultător.

„Pisica“ comedie într-un act de T. Alexi, înfățișată astfel: Toma plugar bogat (d-l N. Ticaciu), Ilina fiica sa (d-ra Ana Ticaciu), Gavrilă tânăr plugar bogat (d-l I. Giurca student de cl. IV gimn.), Leonte invățător (d-l N. Suma ped. a III), Nicula plugar (d-l N. Dumitru pe a. II), Baba Safta, preschimbătă în bărbat (d-l Aurel Barbu, stud. de cl. IV gimn.) și o servitoare, — încă a fost cu succes predată. Bine și au jucat roluurile mai ales Tome plugar bogat, Ilina, Gavrilă și Baba Safta.

După acăstă a urmat alt dialog: „Invățătorul cel bătrân și cel novit“ de Iacob Murășianu predat de d-nii Ioan Vîntilă (inv. bătrân) și Nic. Suma (novit), care încă a succes pe deplin.

„Tată și fiu“, dialog predat de d-nii Nicolau Tioaciu (tată) și I. Giurca (fiu) asemenea a succes pe deplin.

După acestea a urmat: „Noroc în casă“, comedie într-un act de Truncă, în personale: Mitru economist (d-l N. Ticaciu), Petru, fiul său (d-l N. Suma) și Maria, fată orfană în casa lui Mitru (d-ora M. Giurca), cari toți și-au jucat bine roluurile.

In sfîrșit s-a predat: „Rasirul din Paris“, de cătră d-nii I. Vîntilă (rasir) și Nic. Suma (misteriu), care a produs atâtă risă și voia bună în public, încă credeai, că nu mai înțează.

Tinerii diletanți au fost călduroși aplaudați după fiș-care punct din program, și la puințul din urmă aplausele credeai, că nu mai înțează. După producția urmată și o petrecere cu joc, la care tinerimea și-a petrecut păna în daibele dori.

Deși petrecerea a avut un caracter mai mult local, totuși am văzut și căi-va șpăli străini, între cari pe d-l Cordescu dela Foventea, not cerc. G. Vasu, Benedicti, I. Pop David și a. Petrecerea a avut un succes mai mult moral, decât material, așa că tinerii diletanți au trebuit să mai jertfieșă dela sine pe lângă timp chiar și parale, pentru acoperirea unor spese. Cu toate acestea sperăzi, că lă vară viitoră vor adă un sprijin mai călduros și material din partea inteligenței din jur.

La buna reușită a petrecerii a contribuit mult și bătrânul Ticaciu, apoi invățătorul I. Giurca, primarul Stoica, colect. I. Suma, N. Giurca și alții.

Fă, oa astfel de petreceri să se țină pretutindenea, pe unde se află tinerimea studișă într-un număr mai însemnat, ca să și poporului să-i se poată da ocazie bine-venită pentru aprecierea invățăturei și culturii noastre naționale.

Corespondentul.

SCIRILE DILEI.

— 13 (25) Septembrie.

Maghiarișăr de nume. Diarul oficial maghiar „Budapesti Közlöny“ în numărul său de săptămînă publică următoare date statistice de maghiarișare a numelor: În jumătatea primă a anului 1896 și-au maghiarișat numele 683 persoane, dintre cari după confesiune: 426 sunt israeliști, 200 rom. cat. 34 reformați, și 23 gr. catolici.

Cu ocazia acestea, reamintind ordinăriile mai recente ale ministrilor ungari, că funcționarii lor subalterni să-și maghiarișeze numele, afișam cu scop a publica numele acelor răetății Români, aparținători corpului funcționarilor dela gara Aradului, cari și-au maghiarișat numele. Etăi: George Hamza în „Hunyadi“; Todor Mariș în „Marosi“; Stefan Mare în „Márki“; Stefan Nica în „Nagy“; George Pascu în „Puskás“; Stefan Preobă in „Balog“; Stefan Pascu în „Várad“; și Mircu Rusu în „Orosz“.

— o —

Un Român premiat de o societate literară franceză. „La société pour l'impression des vieux textes français“ din Paris a premiat de curând o lucrare a d-lui Ovidiu Densușianu, licențiat al facultăței de litere din Iași și diplomat al „Școalei des Hautes Etudes“ din Paris. Subiectul lucrării premiate e o branșă din ciclul legendelor Narboneze și portă titlul „La prise de Cordres“. Recensiunea a fost făcută de d-l Gaston Paris, membru al Academiei franceze, care s'a pronunțat în mod foarte elogios asupra lucrărei d-lui Densușianu. Pe lângă premiul de 1000 de franci, societatea a hotărât să tipărească pe spesele sale lucrarea d-lui Densușianu. Felicităm și noi pe d-l Densușianu pentru succesul său, care numai laudă poate aduce românișmului din partea străinătății.

— o —

Școală „milenară“ în Bran. Ministrul unguresc de culte și instrucție publică s'a „milostivit“ din punga altora să facă și în Bran o școală ungură de stat, mărcată afară de căi-va slujba și nu se află în tot Branul pînă de Ungur. Școală a fost deschisă în 15 Septembrie n. c. Cu ocazia acestea pe castelul Branului s'au arborat stînguri ungurești, mărcă castelul stă sub administrația Sașilor din Brașov. În biserică romano-catolică s'a oficiat serviciul divin, care s'a inceput cu „Szo-

Joi, din mică ce-i, din firea ei, amu, după ce a rămas numai pielea pe osă, par că-i capră, nu vacă. Surana, mare cum e căt o cămilă și sură ca ursul, amu, de când hămăsesce, ai jura că-i urs dela comedie, flocoș, hîd, plin de năcas, de să nu te uiți la el; Păun, din firea lui nu era gras, er amu-i ca gardul, i se văd săracul cîstele, ca la caii cei jidovești. Mi-se rupe inima când îi văd, și io, bolêc, nu le pot căstiga hrană! Vai și de vită, când cade în mâna unui om bolêc și slabenog...“

— „Tata“, — il intrerupse Susânica — „ia uită cine intră pe pîrtă cu o legătură de tușleni în spate? Uite, după el altul, cu o legătură mare de fîn în spate; ore ce vră? merg să văd. „Să cu aceste Susânica se repede pe ușă afară, să vadă, cine-s, că nu li se vedea față, fiind cu legăturile de nutreț în cap și fiind că plouă ca din cofă, pășau bărbătescă sură.“

Intr-o minută ea se întorse și spuse: „tată, părintele ni-a trimis pentru vite o legătură mare de turjeni prin slugă și o legătură mare de fîn bun prin crâsnicul“.

— „Du-te, mândră, și le spune că-i multămesc!“ dise badea Grigore și și lăsa cotele pe măsă și rupse într-un plâns cu suspin ca de copil mic; și plângă și lelea Todora, și vădăndu-i plângând, rupse a plângă și Susânica. Toti plângător de bucurie, că s'a aflat un suflet așa de îndurător pentru ei. După ce își mai descarcă badea Grigore sufletul, sesculă oblu în picioare și disse: „Dômne multămescu și dă viață și sănătate părintelui nostru, că-i popă și creștin ca nime în lume. De nu era el, mă prăpădiam de năcas. Apară! Dômne de rele și de supărări, precum el mă apără pe mine și casa mea și viațele mele!“

După un restimp incepă lelea Todora din pat: „Óre, măi bărbate,

cum vine părintele de ne trimite așa de-odată hrană și nouă și la viațele noastre? Cine să-i fi spus de năcasul, ce a dat pestecapul nostru?“

— „Dici că cine? Etă eu! Nu te dore — nu te legă! Când esci în rău și 'n năcas, puțină sunt cari își aduc aminte de tine; când esci în bine, toti își sunt cumetri și cusrui și prietenii buni. M'am dus, muere, îngândurat de acasă, să aflu pe cineva să mă scotă din năcas, că la noi nime nu mai vine de când bolim și ne merge rău. Amu n'avem nici cusrui, nici cumetri, nici prietenii, suntem ca Iov din căzaniă. Dăr unde să dau de omeni? Afară plouă de cură, suflet de om nu văd păfară, toti erau prin case ori pe la cea săcrătă de prepănată. Acolo, în putoreea aceea, nu m'am dus, că și afară mă înădușesc, d'apoi în putoreea Jidăului? M'am gândit să merg atâtă la popa să-i spun năcasul ce ne pasce și să-l rog de un sfat bun, că d'aceea

ni-l-a trimis Dumnezeu părinte. Si m'am dus. Si i-am spus din fir în pîr neacăsul ce ne pasce, i-am spus, că bolim, că ni-se gătă bucătele, că nutrețul ni-să ciuntat de mult și viațele stau să moră de fome; i-am spus, că nici porc de Crăciun nu am avut, că ni-l-a dus jucușul pentru dare, și l'am rugat de sfat. Si scii ce a dis d-l părinte?... domnialui a dis așa, că oră să vine de moană, oră să luă delă bancă din oraș o sută de banii împrumut, să ne scăpăm din năcas...“

— „Vai de mine și de mine, Grigore, să luă noi banii împrumut și neam de neamul nostru nu a luat! Ne-ar mânca rușinea satului! D'apoi camătă cea mare? Ce-ar și dice biețul Pavel, când ne-ar afă înglodăți în datorii?“

— „Da când ne-ar afă numai cu trei moine, că patru avem de tôte, ce-ar și dice atunci?“

— „Rău i când nu-i bine în totă

zat"ul! Popa catolic a ținut apoi o vorbire „patriotică”, după care s-a cântat „Isten áld meg a magyart”. Din intenție „csárdásuri” nu s-au jucat în biserică, ci „Dumnezeul Maghiarilor” a fost preamărit de astă-dată numai prin „éle-nuri” patriotică. — Ce lume d’albă! Dacă într-o biserică de-a noastră Română ar cânta imnul nostru național, ore câte cete de gendarmi s-ar trimite pentru arestarea lor?...

—o—

De ale armatei. Ministrul comun de resbel a numit pe d-l Ioan Oltean capelan militar în rezervă la regim. de infanterie Nr. 2; pe d-l Dr. Aleșandru Bordia suplent de medio asistent militar; în fine sub-locotenentele în rezervă Octavian Felecan dela regim. 51, nefind apt pentru serviciu la trupă, a fost pus în disponibilitate pentru servicii locale.

—o—

Cununia. D-l Nicolau Runcean din Măgura și d-ra Varvara Enescu din Pesta se vor cununa Duminecă în 22 Septembrie v. c. la orele 12 din cînd în biserică română gr. or. din Pestera. — Dorim felicitare tinerei părechi!

—o—

Miseria în Galitia. Diarul polon „Kurjer Przemyski” publică următorul fapt trist, care dovedește miseria tărâmii galiciene: Cu ocasiunea petrecerii monarhului la manevrele din Galitia, locuitorii poloni din satele aflate în jurul orașelor Lipowic și Przmysl fi întinseră Majestății Sale 7600 rugări de ajutorare, care au fost transportate la Viena în 4 dulapuri mereu.

—o—

Curs de moșit. Ministrul ungarian de culte și instrucțiune publică a creat 20 stipendii pentru cursul de moșit din Clușiu. Doritorile de-a concura au de a-se adresa cu rugările lor către medicul orășenesc, d-l Dr. Iosif Fabritius.

—o—

Esportul român de animale și produse animale. Direcția generală a serviciului sanitar român aduce la cunoștință generală, că, în urma încetării ou deschisă a epizootiei de febră aftosă (boliță de gură și de picioare), ce a existat în județul Ialomița, ridicându-se totuști măsurile de poliție-veterinară, să permită exportul în străinătate și transportul în teră al animalelor și al produselor animale brute din acel județ, în conformitate cu legea, regulamentele și instrucțiunile de poliție-veterinară.

—o—

Un lăcațar de mașini, care să fie în stare a conduce atelierul mecanic, pe care d-l Petru Manciu îl întemeiază în Oravița cu scop de-a confectiona un nou sistem de mașini de cusut, — inventia propria a d-lui Manciu, patentată pentru Austro-Ungaria — poate afla aplicația în acel atelier cu forțe frumoase sănse pentru viitor. Lăcațarii (Maschinen-schlosser) doritori de-a ocupa

acei post au de a se adresa d-lui Petru Manciu în Oravița (Banat) până la sfîrșitul lui Noemvre c. — Avis lăcațarilor români!

—o—

Liferare. În cancelaria camerei comerciale din Brașov sunt espuse spre vedere esorierile de concurs ale direcției căilor ferate reg. ung. din Miskolt și a direcției fabricii de mașini a căilor ferate pentru liferarea mai multor obiecte de lemn, vărsăli, uleuri, materiale și chimice, lucruri de perieră, de lut, părți constitutive de cuptore, cărbuni de lemn și de petră etc.

Sărutul lui Iuda.

Acele diare maghiare, care numai dilele trecute aveau pentru tot ce e românesc expresiunile cele mai murdare și necalificabile, astăzi, din incidentul visitei monarhului austriac în România, se întrec în a aduce elogiu regelui Carol, statului român și mai ales armatei române. Elă spre pildă ce scrie la loc de trunte „Pester Lloyd” de alătări, între altele:

„Încă câteva dile — și stăgurile și standardele, trecute prin lupte, ale armatei române, care înainte cu 18 ani fălfăeau victoriile pe câmpurile pline cu sânge ale Plevnei, se vor pleca cu venerație înaintea monarhului nostru, care va petrece de prima dată pe pămîntul României. Ochiul de militar, ager și esaminator, al Suveranului nostru va zăcea plin de placere și de recunoștință asupra admirabilelor trupe românesci. Este acea armată, care la începutul resbelului rusoturc a fost disconsiderată din partea comandanților ruși, siguri de invingere, care însă în momentul decisiv a mantuit colosul ruseșc dela desastra. În luptele acelui răsuorii trupele românesc deteră probe strălucite de viteză, abnegare, rezistență și mulțumire. Armata română este astăzi deja un factor important, care probabil va ajunge la o însemnatate hotărîtoare, cu ocasiunea rezolvării cestiunilor europene”.

Încă odată dicem: Sărutul lui Iuda! Oră ce vorbe dulci și ferme către se întrebunțăți, nu ne veți seduce, căci din pătaniă bine scim, cine sunteți și ce plătiți!

Colonisările în Ardeal.

Ministrul unguresc de agricultură a făcut dilele acestea o dare de sămă cătră dietă asupra ispravilor săvârșite până acum cu politica prin economisari. El raportă, că a cumpărat până acum în Ardeal trei moșii pentru colonisăr, anume una la Sermaș pe Câmpia cu 600,000 fl.; alta la Ni-

migia ungurească în Com. Bistrița-Năsăud cu 75,000 fl.; a treia la Vita în Com. Szolnok-Dobâca cu 600,000 fl.

La Sermaș, pe Câmpia, unde marea proprietate cumpărată pentru coloniști e împărțită în 188 moșii mici, (cam de căte 20 jugăre), fiă-care moșie se vinde coloniștilor cu căte 3080 fl.; căte 154 fl. de jugăr. După prețul de cumpărare au să plătescă în primii doi ani căte 3% interese; amortisarea începe numai în anul al treilea și are să se facă în timp de 30 1/2 ani, plătind după prețul de cumpărare căte 5% ca interese și amortisare, solvibile în două rate anuale: la 1 Aprilie și 1 Octombrie la fiă-care an.

Ințelesul § 3 al art. de lege V din 1894, coloniștilor li-se dau gratuit: 7 jugăre înălținut comunei pentru clădiri publice: locuința preotului, notarului și invățătorilor; tot înălținut comunei sunt destinate 7 jugăre și cătăva stânjini pentru drumuri, piță și gropă pentru lut. La câmp sunt destinate 200 jugăre și cătăva stânjini pentru scopuri publice; din acest teritoriu sunt rezervate comunei 64 jugăre și cătăva stânjini pentru școli de pomarit, cimitir, loc de adăpat și de zăcat pentru vite etc.; aproape 24 jugăre ca competență notarului și peste 33 jugăre pentru înființarea unui fond al comunei, apoi ca portiune canonica pentru preot 60 jugăre, pentru alte scopuri bisericesci aproape 31 jugăre pentru înființarea unui fond, al școlei și Kisdedovului aproape 50 jugăre și în fine pentru scopurile Kisdedovului peste 25 jugăre.

Pentru ca și locuitorii băstinașii ai satului, (care la Sermaș totuși sunt Români) să aibă „un avantaj” din acăstă colonisare li-sau dat și lor 90 jugăre loc de pășune, de nu în cinstă, ci numai în arendă pe timp de 10 ani, având să plătescă de fiă-care jugăr căte 1 fl. 50 cr. la an. Preotul român gr. cat. din Sermaș însă, pentru înmulțirea venitelor sale, i-sau dat gratuit spre folosință 10 jugăre, dăr cu condiția, de-a-i se poate lua îndată ori când va voi ministrul.

Casele coloniștilor le edifică statul. Fiă-care casă constă din căte-o odaie spre stradă, alta spre curte, și între ele loc pentru bucătării. Cheltuielile clădirii variază dela 725—800 fl. Pentru a li-se face coloniștilor o ușoară și mai mare, din spesele avute cu clădirea caselor, statul va suporta însuși căte 400 fl. de fiă-care casă, rămânând în sarcina colonistului numai restul de alte 400 fl., pe care îi va plăti prin amortisare de-o dată cu prețul moșiei.

In 1894 s-au edificat 55 case, și în 1895 alte 106 case. Coloniștii aduși la Sermaș sunt economi din comitatul Vesprimului; moșile mari însă au fost ocupate cu economi, esperi în imprejurările locale. În prezent sunt 120 familii de coloniști constătătoare din 380 suflete.

La Nimigea ungurească se vor împărtăși între coloniști aproape 706 jugăre. Dintre

acestea: 35 jugăre pentru scopuri publice, vre-o 6 jugăre pentru drumuri și străde, și restul pentru crearea a 25 moșii constătătoare fiă-care din căte 26 924/1600 jugăre. O moșie cuprinde: 8 stânjini intravilan, aproape 6 jugăre loc arător de clasa I, 7 jugăre de cl. II și peste 5 jugăre de cl. III; apoi 1 1/2 jugăr pășune de clasa I; și 1 jugăr pășune de clasa II peste 5 jugăre pădure comună. Prețul de cumpărare al unei moșii e 2800 fl., cari se vor plăti în aceleasi condiții ca și la Sermaș.

La Nimigea se vor aduce economii din „Alfold” de religia reformată, pentru a fi de aceeași lege cu locuitorii maghiari băstinași din Nimigea. Casele pentru coloniști sunt deja gata, după modelul celor de la Sermaș.

La Vîțu se vor putea începe colonisările numai în anul viitor. Casele pentru coloniști se edifică și aici.

SCIRI ULTIME.

Budapestă, 24 Septembrie. În ședința de astăzi a conferinței inter-parlamentare de pace, secretarul general Gobat detine cetire epistolei d-lui Urechia, în care acesta în numele poporului român, salută conferința și își exprimă părerea de rău, că din motivele espuse la Bruxelles, grupul deputaților români nu poate lua parte la congresul din Budapestă. În fine d-l Urechia asigură pe colegii săi conferențiară, că în anul 1897 era și va sta alătura cu dănsii ori în teră își va ține congresul ședințele.

Constantinopol, 24 Septembrie. Bombele Armenilor espuse în arsenal potențială agitație Mohamedanilor. Emigrarea Armenilor dură neîncetat.

Atena, 24 Septembrie. La Malavici, cercul Heracleon, s-a întemplat o ciocnire săngerösă între Turci și Creștini.

Roma, 24 Septembrie. Pană acum s-au chemat la arme 23,000 mărtori concediați. Într-ela flota italiană este în tot momentul gata de plecare spre Orient.

Toulon, 24 Septembrie. Două parceri și două încrucișătoare au căpătat porunca să plece în apele Levantine pentru întărirea escadrei francese.

LITERATURĂ.

Instrucțiune în afacerea dărilor de beutură de consum și de vîndare pentru vin, bere, carne, zahăr și spirituose în folosul economilor și proprietarilor de vîi 1 exemplu trimis franco 12 cr. Vîndătorilor 30% rabat. Se află de vîndare la d-l Emanuel Barbulescu, învățăt. gr. ort. român în Pesec.

forma; că fără loc încă-i rău, dăr cu datoria 'n grumădă încă-i greu".

— „Așa-i de fapt, dăr de ai noroc, de datoria mai poti și scăpa, dăr locul de-l vindă odată, vîndut e în veci, ori căl rescumperi cu dăr de prețuri, că omenii se îmulțesc, dăr pămîntul nu cresce. Fără eu n'am gândit aşa: boii noștri sunt boi mari, dăr hitiană, cum sunt, nu putem nicăi lucra omenesc cu ei, nicăi nu au nicăi un preț, de am da a-i vinde; vaca încă-i slabă. Apoi acum cu scumpețea asta de bucate și de feni nicăi vitele, care-s mai bune, nu au preț. Dér eu m'oi pune și voiua lúa o sută bună împrumut pe-o jumătate de an. Din banii voiuua lúa bucate și nutreț și de dulce, și, de-o fi să avem noroc, la cea tómă boii vor fi grași, 'i-oii vinde și voiua plăti sută împrumută, și voiua vinde și vacuța asta, și voiua cumpăra pe banii ei și pe cei rămași din boi dăr vacă ca doi boi, cu doi bouți sub ele, și — când a venit Pavel, va afla moșiora întrăgă-

va afă dăr vacă bune, și doi juncaii buni. Eu gândesc, că așa să facem, tu borăsă, și de ni-a ajuta Dumnezeu, să ni-se împlinescă gândul, atunci noi scăpăm erăși de-asupra năcasului: de unde nu, va fi ce-i scrisă și ce ni-i împărtită!"

— „D'apoi“, grăi borăsa, „dér cred că așa-i bine, tu fă, că tu ești cap de bărbat, apoi dór nicăi părinte nu te-ai îndemna să faci, de ar crede că nu-i bine, că el de acolo n'are nicăi folos, nicăi pagubă".

— „Așa gândesc și eu“, adăuse badea Grigore, și-și lăua bâta și se duse erăși la popa, să-i spună, că s'a socotit să facă d-l părinte bine și să mărgă cu el la bancă să-i scotă o sută de florini pe o jumătate de an.

*

In diua de Pască badea Grigore era alt om, mai verde, mai vesel, mai oblu, par că era și mai înalt cu o palmă bună. Nicăi focuitele de jumături nu-l mai necăjeau așa tare.

La borăsă încă parcă-i era mai bine. Drept, că și plăia încetase, cerul se luminase, paserile cirripiau, pomii muriau, erăba, după ploile cele multe, acum cu căldura astă bună de primăvară se ivia vîndând cu ochii, colo un firicel, dincolo altul..

Badea Grigore scăpase de-o camădată de grijile ce-l munceașă și să năpte și cari îi făcea dilele și mai posomorite, de cum erau. El luase dela bancă o sută de florini, din oraș cumpără numai decât o untură mare, 2 mierțe de grâu curat să aibă pe Pască și vre-o 10 mierțe de curuz, să aibă până s'or căce holdele, eră dela părinte cumpărăse cu 40 fl. o claiă bună de trifoiu, după care băiu vitele apă bine și se îngășă vîndând cu ochii. Din banii rămași cumpără cele trebuințe, încălții, semințe și plăti darea pe anul întreg, să nu-i mai calce jucăușul ușă, și-i mai rămaseră banii de cumpără o scrăfă găta de fătat. Acum era badea Grigore alt

om. Mergea vesel la biserică, venea vesel acasă și da nutreț bun vitul, și le tăsală și le grijea cum scăia el mai bine. Si se întărau vitele lui badea Gavrilă vîndând cu ochii, și el era vesel și încetu cu încetul de că nu-l mai turburau atâtea gânduri — se făcu deplin sănătos; că gândurile grele încă bolnăvesc pe om, eră împuținându-i se gândurile și bôlele il părăsesc pe om.

Când era pe la Ispas, badea Grigore gătase de arat și boii lui gădai că n'au tras nicăi o brazdă, atâta erau de frumoși și de voioși. De aci încoace boii merseră la pășune, eră vaca o ținută la grajd cu lucernă verde mestecată cu nutreț uscat; se temea să-o măie la pășune, că da semne că-i se apropia timpul fătatului. Pe Rosale vaca era cu vitel și casa cu lapte. Acum era și mai multămit badea Grigore. Ba veselia lui se mai mări când vîndă, că și lelea Todora prinde a se mai ridica, și încetu cu încetul se făcu sănătosă cum e data,

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Octombrie 1896 st. v.
se deschide nou abonament la
care invită pe toți amici și spri-
jitorii săi noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

până an	12 fl.
până luni	6 fl.
până trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

până an	40 franci
până luni	20 "
până trei luni	10 "

Abonamente la numerele cu data

de Duminecă:

până an	2 fl.
până luni	1 fl.

Pentru România și străinătate:

până an	8 franci
până luni	4 "

Abonarea se poate face mai ușor

prin mandate postale.

Administrația uneia
„Gazetei Transilvaniei”.

A v i s !

Subscrisul prin acăsta aduce la cunoștință tuturor fraților invățătorilor, conducătorilor de coruri, preparandii etc., că am pus sub tipar în Lipsca: „Liturgia lui Ioan Hățegan” lucrată (pe note) pentru corul școlilor pe 2 vocii — soprani și alt.

Acăstă liturgie e întocmită, pe baza melodior bisericescă, pentru toată Dumineacă de peste an; va să dică e completă, conținând și „Mărire — și acum: Binecuvintă” — „Mărire, și acum, Uunule născut”, „Venită să ne închinăm”.... Afără de toate acestea, mai conține pentru sârbători: „Căpăt în Christos” — „Pentru rugăciunile” (2 variatii), — „Mântuiesc-ne pe noi”.... „Irmosul intrării” — „Irmosul nascerii Domnului” și al Botezului; cele 2 prime pe 3 voce, ér al Botezului pe 4 — toate 3 cor. bărbătă; de luate mai jos se pot executa unisono și în duet și cu școlarii.

Contine mai departe (cor. școl.) tropanul Pascilor „Christos a inviat!” și 2 prime: „Plăcă Dómne urechia ta” și „Dómne buzele mele vei deschide”. Acestea sunt întocmite după măretele opere (concerne) ale D-lui G. Musicescu. Scopul mi-a fost: să nu rămână nepopularitatea celei mai frumoase inspirații bisericescă ale D-lui G. Musicescu, ci să le cânte chiar și băieții!

Eu cînt liturgia acăsta cu școlarii de 6 ani în Arad spre mulțumirea tuturor. Acum, la dorință și stăruință multora, îmbrăcată în „haină nouă” am pus-o sub titlu. Prețul unui exemplar va fi 1 coroană (50 cr.)

Cei ce doresc a o avé, să binevoiească și mă avisa pe-o cartă poștală, cu posibilitatea de alegere, către exemplare prenumărate, ca să mă scui orientă în privința numărului, căci

numai atâtăea se vor tipări, căte vor fi prenumărate. Banii înainte, nu se cer, dără comanda e obligătoare și broșurele se vor speda cu rambursă. Mai puțin de 2 exemplare, nu se pot prenumăra.

Sperez, că fișă-care invățător și director de cor — musicant — va prenumăra cel puțin 5—10 exemplare, pentru școlari. Liturgia e aprobată de adunarea generală a „Reuniunii inv. rom. gr. ort. din diecesa Aradului”, care singură a prenumărat 100 exemplare.

Arad, 6 (18) Sept. 1896.

Nicolae Ștefănu, invățător

Dare de sămă și mulțamită publică.

Ciachi-Gârbău, 8 (20) Sept. 1896.

Inteligenta română din Ciachi-Gârbău și jur a arangiat în 9 August n. c. o petrecere de vîră în folosul bisericei gr. cat. din loc, cu care ocazie a intrat la cassă suma de 80 fl. 90 cr., din cari substrângându-se spesele de 56 fl. 01 cr., rezultă un venit curat de 24 fl. 89 cr., care sumă s'a predat destinației sale.

Cu acăstă ocazie se aduce mulțamită onoraților ospății, cari au binevoită ne onora cu prezență și cari au contribuit la reușita morală și materială a petrecerii și cu deosebire următorilor D-ni și Dômne, cari au suprasolvit D-nii: Ioan Hățegan (Derge) 1 fl., Oroszlán József (C.-Gârbău) 1 fl., Andrei Pop (C.-Gârbău) 20 cr., Nic. Popoviciu (Solomon) 40 cr., Rácz Péter (C.-Gârbău) 50 cr., Holló Támas (C.-Gârbău) 1 fl., D-na Pococ (Lozna) 1 fl. 40 cr., Ales. Pop (Buduș) 60 cr. D-na Gavril Mezei (Deșiu) 40 cr., Aurel Mezei (C.-Gârbău) 40 cr., Florian Antal (C.-Gârbău) 50 cr., Schwarz Lajos (C.-Gârbău) 50 cr., Duducz Gábor (C.-Gârbău) 50 cr., Butka László (C.-Gârbău) 1 fl., Túrcsa Tivadar (G.-Gârbău) 2 fl., Tüzes Kristoff (C.-Gârbău) 1 fl., Ioan Ilieșiu (Beben) 40 cr., Marselek Béla (C.-Gârbău) 1 fl. 40 cr., Demsik Jenő (C.-Gârbău) 40 cr., Balogh József (C.-Gârbău) 50 cr., Pongrácz Boldizsár (C.-Gârbău) 2 fl., Szarka József (Panticeu) 1 fl., Krisztián Sándor (C.-Gârbău) 80 cr.

Nu putem lăsa neamintit, că sala hotelului, de-al cărui destul de spațiosă pentru o comună ca C.-Gârbău, a fost întocmită de public număr și ales, onorându-ne între cei mulți și Dômna protopotorului Francisc de Vállya. Petrecerea a durat până în dor de săi cu animație, când apoi ne-am despărțit, ducând cu noi fiicele suveniri plăcute. Se exprimă laudă și mulțamită D-șorei Rosalia Pococ din Lozna, care în pauză ne-a delectat cu câteva piese pe cimbali, dovedind o frumosă capacitate și destăriță în arta muzicii.

De altă parte însă cu durere trebuie să mărturisim, că mulți dintre inteligența noastră din jurul cel mai apropiat s'au distins prin absența lor dela acăstă petrecere românească, dără credem, că nu din indife-

rentism, de-orece petrecerile din C.-Gârbău tot-dăuna au fost bine cercetate de inteligență noastră, precum și de străini, ci preum am înțeles, din cauza, că un individ réu voitor a colportat faima, că petrecerea se aranjează în onorele mileniului, și astfel pe mulți i-a abătut dela intenționarea de-a participa. Dără fiind că petrecerea a căzut în anul milenar, de aci nu urmăza, că a fost arangiată în onorele mileniului, ceea ce nicăi respectivul individ nu cred, că o va pute să dovedă. Oare cea intenționată în anul trecut dela care însă am fost oprită — în a cui onore era să fi? și cele ce se vor întâine în viitor, în a cui onore vor fi? Vom vedea în viitor și ne place a crede, că inteligența noastră va arăta mai mult interes față de scopul, ce-l vor urmări aceste petreceri, de-orece venitul curat este destinat pentru edificarea unei biserici nouă în C.-Gârbău din material solid de pe tră și căramidă, spre care scop zelosul și harnicul nostru bărbat, D-l Ioan Șandor, își pregătesc planul și preliminariul de lipsă, protocolul luat în acăstă cauză cu poporul fiind deja aprobat de autoritatea superioră.

La revedere în viitor!

Comitetul.

ECONOMIA.

Cultura pomilor.

(Fine).

X. Pregătirea vinului și a vinarsului din pome. Ca mai în tîrte lucrurile economice, aşa și cu pregătirea vinului din pome, noi suntem tare îndrăti. A trebuit să vedem pe speculații de pome, cum ne-au adunat mai acum cățăva ani, când au fost mere multe, pomele noastre pe un preț de nimic, prefăcându-le în vinuri scumpe, ca apoi poate să ni-le trimită tot nouă, ca să ne mai deschită și noi cătă de puțin în privința acăstă.

Nici că se poate altcum, până când noi suntem dedăti a învăța și a ne procopti tot din pățâniile noastre proprii, ér nu și dintrale altora. Astfel vindem grâu ca jarul pe un preț de tot scăzut, ca mai târziu să-l cumpărăm pipérat, prefăcut în făină usoră, colacii său Jimble, pentru dile mari, în loc de a ne face înși-ne un sac doi de astfel de făină pe la morile mai bune; vindem pomele, când se fac, pe un preț de nimic, ca să cumpărăm rachiul jidovesc otrăvit și stricat, în cele mai multe casuri, în loc de a ne face înși-ne vinul și vinarsul de lipsă din pomele, ce le vindem.

Ca la tîrte îmbunătățirile economice, aşa și la pregătirea vinului din pome, începutul trebue să-l facă inteligența noastră dela sate; preotii, invățătorii și ceilalți chiamați, de-orece grosul poporului nostru nu

prea voește să facă încercări, ci mai bine se multămesce și cu un preț scăzut, numai să-și păță desface productele sale; când însă vede pe unii și altii încercând căte ceva, atunci mai lesne se poate îndupla și el.

Încă și până acum au sciat omenii noștri pregăti din pomele vîratice un fel de must dulce, pe care l-au consumat mai cu sămă în staie aceea, său l-au dus pe la tîrguri și astfel l-au vîndut. Aici însă e vorba de pregătirea vinului din pome care se face ceva mai greu ca mustul cel dulce.

In scopul pregătirii vinului din pome se adună merele și perele tomnatică, când sunt deplin cîpte, în grămedii la adăpost, unde se lasă căte-o săptămână-două, până când capătă un miroș placut; atunci se aleg cele stricate, ér cele bune se spală și se sdobesc la teasc, ca și cele de otet. Cele mai bune mere și pere pentru pregătirea vinului sunt cele cu gustul dulce-acru.

Cel mai bun vin de pome se poate pregăti din merele mai dulci, amestecate cu pere cevașă mai acre. Mustul de pome trebue să conțină: zahar, care-i dă tăriă, acrime, care-i dă putere și gust placut, albuș, care produce fierberea, și argăsală, care face de se limpedesce. Materialele acestea trebue să stea în legătură unele cu altele. Astfel într-o sută litri de vin de mere trebue să fie cam 24 părți zahar, 6 părți acrime, ér 70 părți apă, albuș și argăsală. Pentru constatarea acestora, fabricanții de asemenea vinuri se provă cu un instrument anume făcut, care arată gradele din fișă-care materie.

Procedura mai departe este că și la facerea vinului din struguri. Pomele se calcă într-un teasc curat, după aceea se storc, ér mustul dobândit din ele se străcătă printr-o pânzatură curată și ceva cam rară, apoi se aşedă în buti curate, cari nu trebue tocmai umplute, ca să păță fierbe. Vrana butilor se lasă desupătă căte-o săptămână, ca să păță esă spuma, apoi se aşedă un bostan (lobenită) găurit când se începe fierberea mai cu de-adinsul. Ca să dăm vinului de pome o față mai roșie, mai adaugem în bute și zamă de porumbel, sdobite cu simbură cu tot, smeură, afine și scorțișoră.

Lucrul de căpetenie la facerea vinului din pome este, că îndată ce l'am băgat în buti, la două-trei dile să-și încépe fierberea. De aceea butile trebue aşedate în pivnițe călduroase, căci la din contră vinul se poate încări și oteti. După fierbere vinul din pome se trage și se tracteză mai departe ca și cel de struguri.

— „Nă, a măna, noroc să dea Dumnezeu!”

Si dădu badea Grigore boii cu 370 fl., ér astăprimăvă, când sta îngăndurat, că n'avea ce le da de mâncare, i-ar fi dat și cu jumătate prețul, dără cine i-ar fi dat și atâtă?

Acum pusă badea Grigore o hărță de-o sută în fundul șerparului: „asta om duce-o la bancă, tu borăsă!”

— „Vedă bine, că trebue dusă, te și du cu ea numai decât, dără pe vacă ce să cer, de o va cere cine-va?”

— „Spune, că vaca nu-i de vîndut; din 270 fl. vom lua noi ori boi, ori vacă, dără Joiana nu o dăm, că-i bună de lapte și are bouă frumosă”.

Peste un ceas veni badea Grigore dela bancă cu chitanță, că suțăi plătită, și cu doi juncani ca de 5 ani, trăgându-i de fune după el.

— „Dă plătit’ai banii la bancă?”

— „Plătit da, și am luat juncaii ștăia, sunt vîjili și tineri, apoi, că s cam hitiană — s'or umplé ei

de puté rămână singură acasă să-și vadă de gălățe și de vițel, ér badea Grigore cu fiica lui, cu Susănuica, poate merge în tîrte dilele la sapă.

Intr-o séră, când sosesc acasă dela sapă, lelea Todora le ese vîză în pără și le spune, că scrofa lor are șapte purcei, unul mai frumos decât altul. „Mulțam Dômne!” dice badea Grigore. „Dômne ține-nii”, dice fetița și se repede la cotet să-i vadă, dără lelea Todora o opresce: „las’, că-i vei vedé mâne!”

In luna lui August e bălcău mare la oraș, tîne două săptămâni încheiate. Lume multă se adună, unii să vîndă altii să cumpere, ca la tîrguri. Badea Grigore încă se gătă de tîrg, bălcă boii — cari acum erau grași ca lutul, — tîsăla vacă, care încă era grasă și frumosă, umple carul de nutret, injugă boii, dice un „Dômne ajută!” și cea Mișca, ho Suraiu! Nu

se opresc până ’n tîrg. Lelea Todora, vedă bine, încă merse la tîrg, ea ședea în carul plin de fén și se uita din când în când să vadă nu se smâncescă vacă — care era legată dindărâtul carului, ori nu cumva rămâne vițelul, ori nu se ia după alte cară?

Din ómeni astă badea Grigore, că vitele-s foc de scumpe, că așa-i când dă Dumnezeu de sunt bucate multe și fén d'ajuns. Ér în aceea vîră holdele slobodiseră tare bine și nutrețe încă făcură ómenii destule, ér cucuruzele erau tare date în cîcere. Când ajunse în tîrg, vîdă, că un negustor tocmai plătia o părere de boi bătrâni, dără bine ținută, cu 360 fl. și-i crescă inima lui badea Grigore când vîdă, că boii ce i-a cumpărat negustorul, nu sunt cu nimic mai mari și mai grași decât ai lui, sciù deci numai decât cum umbă tîrgul și căt să céră pe boii lui. Nu apucă însă a desjuga boii bine și

si veni un Arman bogat, negustor de boi cunoscut în tot ținutul nostru.

— „Ce ceri pe boi, bade?”

Când am vedé, că vinul de pome este cleios și se intinde după fierbere, atunci băgăm câte cincă litre de apă rece și curată la sută și câte dece grame tanină sdrobitoră și topită într-o litră de apă fierbinte, ér déca am băga de sămă, că se înăcrește și oțetesce, atunci adaugem pentru tot hectolitrul de vin câte dece grame *accid salicilic*.

Pregătirea rachiului din prune este mai cunoscută, de-órece și până acum s'a practicat pretutindenea, pe unde s'a făcut prunele. În timpul din urmă stăpânirea a introdus o controlă mai aspră și în privința acesta, silind pe cei interesați de a-și cere anumite licenții, pe timpul fierberei și destilării rachiului.

Treptat cu fierberea rachiului din prune, ar trebui să se mai practiceze încă și fierberea rachiului din cerașe și vișine pe unde se fac mai multe, apoi fierberea rachiului din drevele de mere și pere, precum și cele din drojdiile de vin de struguri și pome, ca astfel poporul nostru să nu mai fiă silit a bea tot rachiul de cel ordin, ci să mai aibă, măcar pentru qile mai mari, și câte-un păhar de rachiul mai bun, curat și sănătos.

I. Georgescu.

MULTE ȘI DE TOATE.

Un Chines despre Europeani.

Noi Europeanii nici nu presupunem, ce ideia au Chinesii despre noi. Ei ne socotesc ca pe nisice omeni cu totul diferiți de ceilalți și astă un lucru curios în modul de trai și în datinile noastre. Chinesii cred despre noi, că locuim pe insule mărunte, în jurul căror se astă imperiul chinez, și că noi vorbim într-o limbă de nepriceput, păsărăscă. Până acum abia numai o singură carte posed ei, care îi face cunoștu cu poporele culte din Apus, dăr și acăsta e forte curiosă. În carte se spune, că poporele din Apus vorbesc limbă deosebite, ér copiii pretutindenea se adresă cătră părinți cu „tată“ și „mamă“.

Cartea despre care e vorbă caracterizează astfel pe Francesi: „Francesilor le place oră și ce e lucitor. Copii din case avute sunt în stare să dea 5–6 lani (10–12 fl.) pentru o părechia de pantalon de mătăsa. Din depozite renumite își tărguesc tot felul de obiecte, și de multe-oră plătesc mai mult și nici nu le pare rău după bană. Locitorilor din capitală le plac petrecerile în societate și plimbările. Din teri străine se duc forte mulți la Paris și acolo își petrec forte bine, să că uită cu totul să se mai întoarcă acasă“. Cartea aci isprăvescă cu Francesi, și trece apoi la Englez:

„Englesii bău ca lupul, său ca scă lul (câne de mare). Adeseori său se imbată încât își perd mintea. Mai sunt și mari rișipitor; femeile și fetele lor cu mâna plină împărsie banii pe ferestră. Haina unei femei costă d. es. 100 lari (200 fl.) O îmbracă de două ori, apoi își cumpără alta“.

Pe Germani ii laudă astfel: „Germanilor le plac ceremoniile și cu cunoștuții se portă forte cinsti. Décă se întehnesc cu ei, tot-déuna își iau pălăria de pe cap, de aceea dic Englezii: că pălăria Germanului nu poate sta pe cap liniștită nici 5 minute. Pun mare fond pe aceea, ca pe bilete de vizită să-și pună căt se poate de multe titule, ér pe paltone multe orduri. Décă vorbesc cu bărbăti, ori cu femei, atunci, celui agrăit tot-déuna trebuie să-i spună și rangul“.

Uimit esclamă autorul cărții: „La poporele din Apus sunt forte mult prețuite femeile cu păr brunet, blond sau roșu, statura sveltă, talia înaltă și ochi galbini“. Tot în acea carte se mai scrie: „In Apus conuin la olaltă bărbăti și femei, și acăsta peste tot nu este privit ca lucru nedemn. Fetele tinere adeseori vorbesc cu mai mulți tineri deodată, și într'aceea tinerilor nu li-e iertat să se certe între sine. Décă unei fete îi place de un tinér, atunci grăbesce mai întâiu să scricescă, ore acela e insurat ori nu, și déca nu, atunci să silesce căt se poate să-l căstige; îi invită pe tinér acasă la ei, îl tracteză forte bine; tinérul și fata se privesc pe ascuns cu drag, și se plimbă amândoi. Părinți nu-i opresc. In Apus e datină, că dansând un tinér cu o fată, tinérul o cuprindă pe fată peste mijloc, ér fată se rațină cu mâna pe umărul tinérului, și apoi impreună se învîrt prin odaia“.

Despre imbrăcămintă dice autorul cărții următoare: „Femeile din Apus la baluri și ospețe portă haine albe, de cără aternă pantaci. Hainele aceste sunt făcute căt se poate de lungi, să că terăe pe jos cam 2–3 metri. Haina femeilor nu le acopere și umerii. Bărbății decomun sunt mai bine imbrăcați, dăr căte-odată la sărbători mari portă pantalon scurtă, numai până la genunchi, de coloreară cărnei, și strânsă, să că din depărtare se văd ea și când n'ar avă haine pe ei. E un aspect forte respingător“.

Țarul Nicolae II și velocipedul.

Se știe, că Țarul Nicolae II este un pasionat velocipedist. Cu ocazia unei petreceri sale în castelul Bernstorff, din apropierea orașului Copenhaga, în fiz-oare să făcea plimbări cu velocipedul.

Intr-o zi Țarului i-se întâmplă o aventură curiosă. În jurul castelului Bernstorff este o pădure forte mare și tot înținut era pată de polițiști secreți.

Țarul pleca la plimbări cu velocipedul însotit, de principii danezi Waldemar și Christian. Pe drum călătorii au insetat și-au intrat într-o grădină publică ca să

bea bere. Țarul însă nu a observat pe principi, și a înaintat cu velocipedul mai departe.

Când principii s'a reîntors din grădină, Țarul dispăruse. Numai decât polițiștii au fost incunoscîntați și erau în mare perplexitate, deoarece nu scia nimănul, în care parte a apucat.

Până când îl căuta, Țarul Nicolae II a rătăcit printre pădure forte mare, de unde nu a mai scutit să iasă afară. În urmă el detine de un tinér imbrăcat tărănesc, care sedea pipând lăugă un arbore. Țarul îl agrăi în limba daneză, întrebându-l pe unde ar putea fi afară din pădure. Tărănu răspunse Țarului în limba rusescă. Atunci Țarul se spăra cugetând, că stă în fața unui nihilist.

— „Cine ești?“ îl întrebă pe tinér.

— „Sunt polițist secret, Majestate!“

Polițistul conduse apoi pe Țar afară din pădure, și din ziua aceea Țarul nu a mai făcut nici când plimbări mai lungi.

Gâsca țiganului.

„Evenimentul“, din Iași povestesc următoarea ispravă țigănească:

Un țigan din satul Golăești, pe malul Prutului, a găsit un metod forte ingenios de a atrage gâscele dela Ruși și a face apoi comeră cinstit, fără să fi făcut contrabandă. El legă în tuș pe malul românesc, o gâscă, fără să-i da nici o mâncare. Gâsca, însemnată de feme, începea să facă un scandal asurător, care deșteptă gâscele dela Ruși, așa că acestea treceau în corpore. Prutul ca să vie să libereze de suferință pe prietenii lor. Țiganul atâtă aștepta pentru a le lua în stăpânire și a le aduce la targ. Acest mod de a face comeră ia mers un timp, până când a fost prins în flagrant delict. Țiganul însă susține că și-a legat gâsca ca să nu fugă la Ruși, și ce poate fi el vinovat de către gâscele de peste Prut au venit la gâsca lui, că dăr nu el le-a chemat și nici să aiasă să le fure; apoi vădând că gâscele nu vor să se mai întoarcă le-a luat să le crească el. În adevăr că poate fi țiganul vinovat, deoarece cu spiritul inventiv de a fi făcut ca gâștele de buiuă voie să vie la el?

Iufluința Ilmei materne.

Mulți sunt de parere, că pentru omeni vorbirea e tocmai aceea, că e pentru paseri căntul și ciripitul, pe cari le învăță dela părinți; așa, că pronunțarea îi-care om o moștenescă, chiar și mutul. La institutul de surdo-muți din Madrid un profesor, numit Tickner, a esperiat, că surdo-muți când vorbesc, pronunță îi-care cuvintele în dialectul său matern, cu toții din Castilia. Tickner aduce următoarele exemple: Muții cari și-au recăpată darul vorbirei, au vorbit în dialectul acela, care a fost

vorbit în casă părintescă, cu toțe că s-a deja demult s'a despărțit de părinții lor. Un tinér de 16 ani de origine din Scoția, care era surdo-mut, după un morb îndelungat și-a recăpată audul și mai târziu și darul vorbirei și el vorbia în dialectul părinților săi cu toțe că nici nu-i va fi audiu vorbind. În Manchester de asemenea se întâmplă un asemenea casă cu un tinér, care din copilaria a trăit tot în Lancashire și când a dobândit darul vorbirei, vorbea în dialectul comun din Stafford.

Calendarul septembanei

SEPTEM. are 31 zile. RAPCIUNE

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	15 S. Nechita.	27 Cosma și Dăni.
Luni	16 S. m. Eutina	28 Venceslav
Mer.	17 S. m. Sofia	29 Arch. Mihail
Mer.	18 C. păr. Eunemiu	30 Ieronim
Joi	19 M. Trofim	1 Oct Remig.
Vin.	20 † S. m. Eustatiu	2 Leodegar
Sâmb.	21 Apost. Cuadrat	3 Candid

Bursa de mărfuri din Budapest.

din 23 Septembrie n. 1896.

Săptăminte	Qualitatea Dela Hes.	Prețul per 100 chilogr.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Grâu Bănești	—	7.25	7.30	
Grâu de Tisa	—	—	—	
Grâu de Pesta	81	7.35	7.40	
Grâu de Alba-regala	81	7.30	7.35	
Grâu de Băcska	81	7.35	7.45	
Grâu ung. de nord	81	—	—	
Săptăminte vechi ori nouă	soiul	Qualitatea Dela Hes.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcără	nutret	70-72	6.10	6.15
Orz	de vinars	60-62	—	4.40
Orz	de bere	62.64	5.20	6-
Orz	—	64.66	6.50	8-
Ovăs	—	39.41	5.45	6-
Cucuruz	bănet	75	—	—
Cucuruz	altă soiură	73	—	—
Cucuruz	—	—	—	—
Hirisă	—	—	—	—
Produselor	Soia	Categorie		
			dela	până
Sem. de trif.	—	Înfernă ungar.	—	—
—	—	transilvană	—	—
—	—	bănești	—	—
Oleu de rap.	—	rosia	—	—
Oleu de in.	—	rafinat duplu	—	—
Uns. de porc	—	—	—	—
Slanina	—	dela Pesta	53.50	54-
—	—	dela șeră	—	—
—	—	svinețată	49.-	50-
—	—	afumată	—	—
Prețul per 100 chilogramă		Găsări		
			dela	până
Prune	—	din Bosnia în buti	11.-	11.50
—	—	din Serbia în saci	11.-	11.50
Lictar	—	slavon nou	13-	13.25
Nuci	—	bănești	11.50	12-
Gogosi	—	din Ungaria	—	—
Miere	—	ungurescă	—	—
Ceară	—	sérbescă	—	—
Spiritu	—	brută	—	—
—	—	galbiuă strecurată	—	—
—	—	de Rosenau	—	—

Tergui de rîmători din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 24 Sept. de 5558 capete, la 22 Sept. au

„Am văzut și-am audit și pe unde am cătunit, că băncile sunt forte bune pentru omul harnic și cumpărat, dăr sunt și foc de reie pentru cei nesocotiti“.

„Așa-i“, dice bătrânul. „Băncile după a mea clubșuală, sunt ca apa; că apa stângă focul, apa domolescă setea omului și a dobitocei și recrescă cîmpiiile, apa ne spală de urciune, dăr de n'om băga de sămă apa ne și înecă“.

„Așa și băncile: mulți se refăcă cu ajutorul lor, mulți scăpă cu ajutorul băncilor de mari năcasuri cum am scăpat și noi, dăr mulți se și prăpădesc, de rîmân pe ulițe, că iau bănci împrumut și nu-i mai dau, ér băncile de pagubă nu pot rîmâne nici nu se cade să rîmână, așa mi spus popa“.

„Că bine-o dis, Dumnezeu să-l țină și să-i dă tot binele.

Ión Pop Reteganul.

„Am văzut și-am audit și pe unde am cătunit, că băncile sunt forte bune pentru omul harnic și cumpărat, dăr sunt și foc de reie pentru cei nesocotiti“.

„Așa-i“, dice bătrânul. „Băncile după a mea clubșuală,

intrat 946 capete și au esit 310 capete rămasind la 23 Sept. un număr de 6212 capete.

Se noteză marfa: ungrăescă veche grea dela —— cr. pănă la —— or. marfa ungrăescă tineră grea dela 52— cr. pănă la 53— cr. de mijloc dela —— cr. pănă la —— cr. ușoră dela —— cr. pănă la —— cr.

Bursa de București

din 22 Septembrie n. 1896.

Valori	Dobândă	Scad. cup.	Cu banii gata
Rentă română perpetua 1876	5%	Apr.-Oct.	102—
Rentă amortisabilă	5%	"	99,1/2
" " (Impr. 1892 . . . . .)	5%	Ian.-lul.	98,1/2
" " din 1893	5%	"	98,1/2
" " 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	96,1/4
" " (Impr. de 32 1/2 mil.)	4%	Ian.-lulie	86,1/4
" " (Impr. de 50 mil.)	4%	"	87—
" " (Imp. de 274 m. 1890)	4%	"	87—
" " (Imp. de 45 m. 1891)	4%	"	87—
" " (Im. de 120 iul. 1894)	4%	"	87—
" " (Im. de 90 mil. 1896)	4%	"	87,1/2
Oblig. de Stat (Conv. rurală)	6%	Mai-Nov.	102 3/4
Oblig. Casei Pensionilor fr. 800	10	"	290—
Oblig. comunei București 1883	5%	Ian.-lul.	94,3/4
" " " din 1884	5%	Mai-Nov.	—
" " " din 1888	5%	Iun.-Dec.	—
" " " din 1890	5%	Mai-Nov.	95 3/4
Emisiuni fonciare rurale	5%	Ian.-lulie	92 1/8
" " urbane București	6%	"	—
" " " Iași	5%	"	88 1/8
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	"	82—
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v	—
Banca Națională ult. div. 86—	500	intr. v.	1622
Banca agricolă	500	150 v	224—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	437—
Națională de asig. ult. div. 43 lei	200	"	456—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. 150	250	"	305—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15.1	250	"	195—
Soc. Rom. de Hartie ult. —	100	"	—
Patria" Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	"	115—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	"	—
2 em. u. d. 0	100	"	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	50	"	—
Bistrița" soc. p. f. hârtii 30/100	100	"	—
Societatea de Tramways	20	"	400—
20 franci aur		"	20.08

SCOMPTURI:

	cupr.	vîndere.
Banca naț. a Rom.	5%	Paris . . . . .
Avansuri pe efecte	6%	Petersburg . . . . .
Casa de Depunerile	5 1/2	Berlin . . . . .
Londra	2%	Belgia . . . . .
Viena	4 1/2	Elveția . . . . .

Cursul iesurilor private

din 22 Septembrie 1896

	cupr.	vîndere.
Basilica	6.60	6.80
Credit	196,50	198—
Clary 40 fl. m. c.	57—	57,50
Navig. pe Dunăre	142—	146—
Innsbruck	27—	27,50
Kraak	27—	27,50
Leibach	22,75	23,50
Buda	59—	61—
Paffy	58—	59—
Crișea roșie austriacă	18—	18,80
dto ung.	10,20	10,70
dto ital.	11,50	12—
Rudolf	23—	24—
Salm	70—	71—
Salzburg	26,25	27,25
St. Genois	70,70	71,10
Stanislau	49—	45—
Triestine 4 1/2% 100 m. c.	145—	150—
dto 40/0 50	69—	73—
Waldstein	60—	62—
Serbesci 3%	31,50	35,50
dto de 10 franci	—	—
Bacău h. ung. 4%	121,25	122,25

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Septembrie 1896.

	cupr.	vîndere.
Renta ung. de aur 4%	122—	—
Renta de corone ung. 4%	99,15	—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	122,50	—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101—	—
Oblig. căil. fer. ung. de oszt. I. emis.	121,40	—
Bonuri rurale ungare 4%	97,25	—
Bonuri rurale croate-slavone	97,50	—
Imprum. ung. cu premii	155,25	—
Lesuri pentru reg. Tisei și Segedin	139—	—
Renta de hârtie austriacă	101,45	—
Renta de argint austriacă	101,55	—
Renta de aur austriacă	123,25	—
Lesuri din 1860	144,75	—
Achiziții ale Băncii austro-ungare	951—	—
Achiziții de la Băncii austro-ungare de credit	400,50	—
Achiziții de la Băncii austriacă de credit	368,75	—
Napoleondorf	9,54	—
Marof imperial germane	58,77 1/2	—
London vista	119,90	—
Paris vista	47,60	—
Renta de corone austriacă 4%	101,20	—
Note italiene	44,25	—

Cursul pielei Brașov.

Din 25 Septembrie 1896.

	cupr.	vîndere.
Bancnote rom. Cump.	9,47	9,50
Argint roman. Cump.	9,44	9,47

Membru Juriului expoziției milenare 1896.

Seson de Tomină și Ernă.

Avem onoarea a atrage din nou amicală atențione a On. p. asupra **fabricatelor noastre proprii** de **Postavuri și mărfuri de modă** cu deosebire asupra **stofelor de pardesiuri, rocuri de érnă (paltóne), uniforme, pleduri pentru bărbați.**

Nu mai puțin recomandăm fabricatul nostru

Loden Ardeleanesc

ca specialitate: **Touristilor, amatorilor de sport, economilor și țărănilor.** În privința durabilității și solidității este de preferat așa numitul **Loden de Stiria și Tirol** de aceea este foarte potrivit pentru **costume de gimnastică, vînat, Havelochs și mantale.**

Ne rugăm de o cercetare cât mai numărătoare

WILHELM SCHERG & Cie.

6—12

Membru Juriului expoziției milenare 1896.

Exclusiv fabricație proprie.

PUBLICAȚIUNE.

Din partea subscrisei primării comunale să aduce la cunoștință publică, cumă pe baza Inaltei concesiuni ministeriale Nr. 2801/I—2 1896 Comuna mare Zărnești **vinde** pe calea licitației publice și de oferte, în partea din pădure „Nămaia“, conform planului de pădurit aprobat, următorul cuant de **lemn** și anume:

I. In clasa de exploatare D. serie I departamentul 1 tabla 1 circa 68,210 metri cubici molidv.

II. In clasa de exploatare E. serie I departamentul 1 tebla 1, 2, 4, 7, și 9 circa 38,209 metri cubici molidv și 86,094 metri cubici lemn de fag.

Prețul de strigare să fixează pentru molidv cu 60 (șesdeci) cruceri, și pentru fag 10 (dece) cruceri de fiă-care metru cubic.

Ofertele provădute cu timbru de 50 cr. și 10% din prețul de strigare ca vadiu sunt a se înainta subscrisei primării comunale pănă la începerea licitației verbale, care se va întâne Vineri la 9 Octombrie st. n. 1896 la 11 ore a. m. în cancelaria primăriei comunale din Zărnești.

Reflectanții sunt rugați a scrie clar în oferte, atât în cifre, cât și în litere prețul oferit de fiă-care metru cubic.

Se observă, că la sus numita pădure, care se află în o depărtare de 16 Klm. de Comună, conduce drum, care cu puține spese se poate aduce în starea cea mai bună și în fine, că în Comună se află și stațiune de drum de fier.

Condițiunile de licitație se pot vedea în orele oficiale la primăria communală din Zărnești.

Zărnești, la 20 Iulie 1896.

Primăria comunei Zărnești:

Stoica Garoianu, Nistor Podar, primar. 1027,2—8 notar.

Mosiă de vîndare.

O mosiă nobilitată constătoare din 102 jugere, două case de locuit și dependențe necesare de economiă, — afiliată în comuna Olt-Bogata, 3/4 ore depărtare de stațiunea căii ferate Homorod-Héviz, și vine de la proprietarul ei: d-l

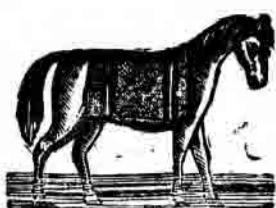
Nicolae Cretzoi
București.
Strada Săcăilor Nr. 15.

1066.4 - 9

Premiat mai de multe ori.

Arveresi hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiroság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Furnica“ takarékpénztár részvénys-társaság végrehajtónak Mundrean Avram végrehajtást szenvédő elieni 90 frt. 70 kr. töke-követelés és járulékai iránt végrehajtási ügyében a fogarasi kir. járásbiróság területén lévő a fogarasi határáu fekvő és a fogarasi 435. számú tij

Circul Károly, Brașov

din nou edificat înaintea porții

Strada Văii,

Sâmbătă în 26 Septembrie a. c.
mare

Reprezentări-Bouquet,
cu programă alăsă.

Se vor produce ambii gimnasti-
ci în aer Mister Eduardo și Mór
Samu.

Așa numitul Atletul dintre-
lui D. Seidler omul cu falca lui
Samson.

Afără de acăstă încă 11 puncte
din programă.

La sfîrșit

Preciosa țigancă spaniolă,
mare Pantomină istorică cu dife-
rite dansuri, executată de întreaga
societate.

Duminică în 27 Septemb.

Două Reprezentări după prânz 2½ ore

Reprezentare de zonă cu prețuri
reduse.

Sera la 7½ ore

Reprezentare de gală,
cu program bogat din 14 puncte.

Rog pe On. public a-me incu-
ragia cu prezență căt mai multă,
cu totă stima:

KAROLY, director.

In tipografia diecesană din
Caransebeș se
primesc îndată un culegător
de litere, sub condiții favorabile.

Reflectanții au să subșterne ru-
gările lor la Administrația tipogra-
fiei și Librăriei diecesane din Caran-
sebeș.

1071.2-2.

„Reform“

ciasornicile de buzunar Remontoir,
întrece tot ce s-a putut presta până acumă.

fără fine, mechanism de precisiune. Garanție de 3 ani pentru mers regulat. Cea mai nouă construcție. Reparaturile sunt cu totul eschise. Capacurile cisele din veritabil Goldin. Rămâne și după 20 ani ca aur veritabil. **Pretul e numai 6 fl.** inclusiv cu repasaj și imbrăcat în piele. — Lanț potrivit de Goldin, fasonul cel mai nou și fl. 1.50. — Să pot procură cu rambursă dela depoul central

2-6

Alfred Fischer,
Vienna, I., Adlergasse 12.

„VICTORIA“,

Întemeiată
la 1887.

Întemeiată
la 1887.

Institut de credit și economii, societate pe acții.

Sediul: A R A D, casa proprie, calea Archiducelui Iosif Nr. 2. Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000. Depuneră fl. 900.000. Circulația anuală fl. 12,000.000.

Primesce depuneră spre tructificare, după care sol-
vesce 5% interese fără privire la terminul de abdicare.

Dare de venit după interese încă o solvesce insti-
tutul separat.

După starea cassei, depuneră până la fl. 1000 se res-
tituește îndată la presentarea libelului fără abdicare.

Depuneră se pot face și prin postă și se efectuesc mo-
mentan după sosirea comandei.

Directiunea institutului.

912,15-*

Birou de plasare, agentură și comisiune

Firma: NIEMANDZ și ROTH,

Brașovu-vechiu, Strada lungă Nr. 29 nou.

vis-à-vis cu hotelul „Pomul verde“,

se recomandă onoratului public pentru **tote mijlocurile**
din acest resort, pentru efectuarea a tot felul de comisiuni,
dare de informații, asigurații etc.

Taxă de înscrisere, cheltuieli pentru corespondențe nu sunt de plătit.

Taxa de mijlocire fixată din partea autorității, este de a
se plăti **numai după efectuata plasare.**

Principiu: real și garantat.

Pentru a-i se încredința comisiunii din partea on. public
se răgăză

4-4

NIEMANDZ și ROTH.

Numere singurative din „Gazeta Transilvaniei“
la 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciureu.

complet arangiate,

care se trimet franco, conținând

un assortiment bogat de

stofe de lână

negre și colorate,

Catifele, Mătăsării

și velvets englesec.

Barchent, Flanele de spălat
sadea și cu desemnuri,

Stofe de postav, pentru CONFECTIONARE de

Pardesiuri de Dame și Bărbați

Pânzărie de in și mărfuri de bumbac,

Pânzături, aiburi de pat, Basmale etc. etc.

Au apărut din nou.

JURNALELE noastre de MODĂ,

care se trimet On. clientelă gratis și franco și conțin:

desemnuri originale, pentru novități de **Pălării de Dame**,

Confection, Toilette, Blouse, Inpletituri și blane.

Haine de bărbați și de copii. Albituri de bărbați, dame și copii.

Perdele, Portiere, Covore de salon și podini, Coperte de pat, Pânzături,

Velinte cusute de flanel și de Plüsch, pentru vojage etc. etc.

Grand Magasin „AU PRIX FIXE“

BRÜDER HIRSCH & C-o., nur WIEN I., Graben Nr. 15.

NB. Pentru execuție promptă și solidă a comandelor garantă firma nostră, deja recunoscută ca reală.